MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR. İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR

T. C.
MAARİF VEKÂLETİ
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR

CİLT: 20 — 14 EKİM 1957 — SAYI 977

23 TEMMUZ 1957 TARİHİNDE ERZURUM'DA ATATÜRK ÜNİVERSİTESİNE TEMEL ATMA TÖRENİNDE MAARİF VEKİLİ SAYIN TEVFİK İLERİ'NİN SÖYLEMİŞ OLDUKLARI NUTUK

"Bugün size iktidarımızın yepyeni, en güzel, en muhteşem ve ebedî olmaya namzet eserlerinden birisini daha kazandırmış olmaktan dolayı büyük bahtiyarlıklar içindeyiz.

Bahtiyarlığımızın sebebini iki noktada toplıyabiliriz. Birisi, yurdumuzun bu mübarek köşesinde, daha ziyade Doğu illerimizin gençlerini memleketimiz için en faydalı şekilde yetiştirecek, bir ilim ve irfan müessesesinin, büyük Atamız'ın adına bir üniversitenin ilk temel taşını atmak üzere oluşumuzdur. Bunun için bahtiyarız.

Milletçe bahtiyar olmamızı icabettiren ikinci husus: Aziz Atatürk'ün yirmi yıl önce Türk milletine işaret ettiği gibi hedef noktaya varmış olmamız ve Onun vasiyetlerinden birisini daha tahakkuk ettirmiş bulunmamızdır. Bunun bahtiyarlığını yaşıyoruz.

Filhakika: Doğu illerimìzde bütün şubeleriyle bir üniversitenin kurulması zarureti ilk olarak 1937 de Büyük Millet Meclisi açılış nutkunda Atatürk tarafından ortaya atılmıştır. 1950 Büyük Millet Meclisi açış nutkunda aziz Cumhurreisimiz Celâl Bayar bu mevzua şu şekilde temas etmiş bulunmaktadır:

"Üniversitelerimiz hakkında söyliyeceklerimi, hürmet ve tazimle birinci Cumhurbaşkanının 1937 senesinde Kamutay açış nutuklarından alıyorum.

Atatürk şöyle demişlerdi: "Büyük dâvamız en medenî, en müreffeh millet olarak varlığımızı yükseltmektedir.

Bu, yalnız kurumlarında değil, düşüncelerinde temelli bir inkılâp yapmış olan büyük Türk milletinin dinamik idealidir. Bu ideali, en kısa bir zamanda başarmak için fikir ve hareketi beraber yürütmek mecburiyetindeyiz. Bu teşebbüste, başarı, ancak töreli bir plânla ve rasyonel tarzda çalışmakla mümkün olabilir.

İşaret ettiğim umdeleri Türk gençliğinin dimağında ve Türk milletinin şuurunda daima canlı bir halde tutmak üniversitelerimize ve yüksek okullarımıza düşen başlıca vazifedir.

MUTLU BİR ESER:

Bunun için memleketi şimdilik üç büyük kültür bölgesi halinde mütâlaa ederek Garp bölgesi, İstanbul Üniversitesinde başlanmış olan islâhat programını daha radikal bir tarzda tatbik ederek Cumhuriyete cidden modern bir üniversite kazandırmak, merkez bölgesi için, Ankara Üniversitesini az zamanda kurmak lâzımdır. Ve Doğu bölgesi için Van Gölü sahillerinin en güzel bir yerinde her şubeden ilkokullariyle ve nihayet üniversitesiyle modern bir kültür şehri yaratmak yolunda şimdiden faaliyete geçmelidir. Bu hayırlı teşebbüsün, Doğu vilâyetlerimiz gençliğine bahşedeceği feyiz, Cumhuriyet Hükümeti için ne mutlu bir eser olacaktır."

Cumhurbaşkanımız Sayın Celâl Bayar, Atamızın hitabesini böylece naklettikten sonra devamla:

"Bugünkü iktidarın da, programına alarak kendisine malettiği bu görüş bir mütalâa ilâvesine lüzum göstermiyecek kadar vazıhtır.

Vaktiyle, bu nutku müteakip Maarif Vekili tarafından Van havalisinde tetkikata da girişilmişti.

Eğitim işlerinde diğer mahallere nisbetle daha geri kalmış olan Doğu bölgemizde böyle bir irfan müessesesinin kurulması için bütün müşkülât iktiham olunmalı ve önümüzdeki bütçe yılında işe başlanmalıdır, buyurmuşlardı.

Aziz Atamızın bu mühim işreti üzerine o günün Maarif Vekili rahmetli Saffet Arıkan, Van Gölü civarında bazı tetkikler yapmış ve yaptırmış ise de, bu tetkiklere ait hiçbir rapora rastlanılamadığı gibi, 1950 yılına kadar bu mevzu üzerinde hiçbir faaliyete de geçilmemiştir.

1950 DEN İTİBAREN

Muhterem Reisicumhurumuzun gösterdikleri çok yakın alâkanın ve Menderes Hükümetleri programlarının bir icabı olarak 1950 yılından itibaren Vekâletimiz bu mevzu üzerinde çok hassasiyetle durmuş ve bugüne kadar çalışmalarını fasılasız devam ettirerek bugünkü netice, şükür olsun, istihsal edilmiştir.

1951 yılında mevcut üç üniversitemizin seçtiği beşer kişiden müteşekkil 15 kişilik bir ilim heyeti başlangıçta Sayın Reisicumhurumuzun refakatinde ve ondan sonra müteaddit defalar bu bölge üzerinde tetkikler yaparak bu mevzuda çok kıymetli bir rapor hazırlamıştır. Bu rapora müsteniden üniversitenin hazırlıklarını yapabilme imkânlarını sağlıyacak kanunlar Büyük Millet Meclisinden çıkarılmış ve kurulacak üniversitenin bu muhitin topyekûn kalkınmasına yapacağı tesir de dikkate alınarak Amerika Hükümetinin yardımı ve bunun neticesinde kurmakta olduğumuz üniversitenin Amerika'daki benzerlerinden Nebraska Üniversitesi ile sıkı bir işbirliği sağlanmıştır. Üniversitemizde çalışacak genç elemanların Amerika'da yetiştirilmeleri hususları temin edilmiş ve en nihayet Atatürk Üniversitesi hazırlık komitesindeki Türk ilim adamları ile Nebraska Üniversitesinin bu iş için vazifelendirdiği Amerika'lı ilim adamlarının beraberce hazırladıkları plân ve programlara uygun olarak vücuda getirilen kanun tasarısı, 31 Mayıs 1957 tarihinde Büyük Millet Meclisinde kanunlaşmış ve böylece üniversitenin birinci kuruluş safhası sona ermiştir. Şimdi, geçen yıllar zarfında altı milyon lira sarfı ile istimlâk muameleleri tamamlanmış olan 41 bin dönümlük üniversite sahası içinde bütün projeleri hazırlanmış bulunan üniversite sitesinin sekiz milyon liraya ihale edilen ilk kısmının temelini atmak üzere bulunuyoruz.

Sevgili Erzurumlular;

Burada, münteha noktalarından birisi üniversite olan maarif müesseselerimizin, bu üniversiteden istifade edecek vilâyetlerdeki durumuna umumi surette temas etmeyi faydalı buluyorum.

DOĞU'NUN İHTİYACI

Biraz evvel bahsettiğim ilim heyeti, raporunda bilhassa ortaokul ve lise bakımından Doğu illerimizin diğer vilâyetlerimize nazaran geri bir seviyede olduğu ve en az on veya on beş yıl zarfında bu mıntıkadaki orta öğretim seviyesinin diğer bölgelerimizin o günkü seviyesine ulaşabileceğinin tahmin edildiği kaydedilmektedir. Filhakika, bu üniversiteden, kurulmakta olan Atatürk Üniversitesinden istifade edeceği düşünülen 18 vilâyetimizde 1949 - 1950 öğretim yılında köy ve şehir ilkokul sayısı 3038, vilâyet ve kazalardaki ortaokul sayısı 47, lise sayısı 8 ve her türlü meslekî ve teknik öğretim müesseseleri 38 idi. Bu illerde ilkokullara 211 892, ortaokul ve liselere 7738, meslekî ve teknik öğretim müesseselerine 4 776 öğrenci devam etmekteydi. Büyük bir iftiharla ifade etmek isterim ki, geçen yedi yıl zarfında bu 18 ildeki ilkokullar 3 543 e ve öğrenci sayısı 284 126 ya baliğ olmuş ve bilhassa orta öğretim mevzuunda ancak 10-15 sene zarfında varabileceği tahmin edilen noktaya bu müddet zarfında hemen hemen varılmış ve 47 olan ortaokul 84 e, 8 lise, Diyarbakır'da açılan kolej ile birlikte 16 ya çıkmış, orta öğretim müesseselerinde okuyan çocuklarımızın sayısı yani kurulmakta olan Atatürk Üniversitesinden istifade edecekler 7 738 den 20 739 a yükselmiştir. Keza bu 18 vilâyette teknik öğretim mües-

seselerinde okuyan çocuklarımızın sayısı 1949 - 1950 ders yılında 4 776 iken geçirdiğimiz ders yılında bu rakam hemen iki misline, 8 295 e ulaşmıştır.

Halen bütün Anadolumuzda henüz liseye kavuşmamış üç vilâyetimizin Bingöl, Hakkâri ve Tunceli vilâyetlerimizin de bu bölgeye dahil olduğunu ve bu ders yılında bu vilâyetlerimizin de liseye kavuşacaklarını, Atatürk Üniversitesini kurduğumuz bu bölgede 1949-1950 yılında mevcut 8 lisenin böylece 19 a varmış ve lisesi bulunmayan hiçbir vilâyet merkezimizin kalmamış olacağını ve henüz ortaokula kavuşmamış mahdut sayıdaki kaza merkezlerimizin binalarının süratle ikmal edilmekte olduğunu ve en yakın zamanda bu mıntıkada da ortaokulsuz hiçbir kaza kalmıyacağını ifade edersem, düne nazaran bugün, böyle bir üniversiteye ne dereçe ihtiyaç hissedildiğini ve kurulacak bu üniversiteyi besliyebilmek için bu mıntıkada bütün cepheleriyle geniş bir kültür zeminin hazırlanmış bulunduğunu arzetmiş olurum.

RAKAMLAR KONUŞUYOR

Aziz Erzumlular:

Bugünkü mutlu vesileden istifade ederek bütün Türkiyemize şâmil olmak üzere maarif meselelerimizden ve çalışmalarımızdan da kısa hatlarla bahsetmek isterim. İlk, orta, teknik, yüksek öğretim ve güzel sanatlar alanlarında kemiyet ve keyfiyet bakımından ahenkli bir inkişafa, memleket ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulmasına ehemmiyet verilmiştir.

Şimdiki beş sınıflı ilk öğretimin bütün memlekette tahakkuk etmesi için ciddî tedbirler alınmış, bir yandan köy okullarının sağlam ve ihtiyaca cevap verecek şekilde yapılmaları için Devlet bütçesinden yedi sene zarfında vilâyetlere 135 milyon liralık yardım yapılmış, öte yandan da öğretmen yetiştirilmesi meselesine lâyık olduğu şekilde önem verilerek öğretmen okulları sayısı 43 e çıkarılmıştır. Bu ders yılında da yeni öğretmen okulları açılacaktır. Bu çalışmaların feyizli neticesi olarak hiç okulu bulunmayan 3048 köyde yeniden okul yaptırılmış, ayrıca 740 çok harap okul binası da yeniden inşa ettirilmiştir. Bu yıl 1000 e yakın yeni okul binası inşa edilmektedir. İlkokullara devam eden çocuk sayısı bir milyon 577 binden iki milyon 130 bine çıkarılmıştır. Bu sayı, gerek aldığımız esaslı tedbirler, gerek Türk milletinin, çocuğunu okula gönderebilme imkânlarına biraz daha sahip olması yüzünden önümüzdeki yıllarda daha da süratle artacaktır.

Orta öğretim sahasına gelince, 1949-1950 ders yılında mevcut 307 ortaokul, geçirdiğimiz ders yılında 464 olmuş ve 59 lise, büyük bir ihtiyaca cevap vermek üzere açılmış olan 6 kolejle birlikte 100 e varmıştır. Bu sahada da imkânlarımızı arttırarak, büyük kaza merkezlerimizde açılmış mahdut sayıda liseye yenilerini katmak ve böylece Türk milletinin tahsile ve ilme karşı olan büyük iştiyakını en kısa zamanda tatmin etmek kararındayız.

Milletçe gurur duyduğumuz umumi ve bu arada sınaî kalkınmamızda, üzerlerine çok büyük vazifeler düşen sanat enstitülerimizin ve teknik okullarımızın gerek sayılarının çoğalması, gerek bugünün ihtiyaçlarına cevap verecek kalitede elemanlar yetiştirilmesi hususunda da hassasiyetle durmaktayız.

Bu cümleden olmak üzere 1949-1950 yılında bütün bu müesseselerimizin sayısı 159 ve öğrenci sayısı 33.359 iken, bugün okul sayısı 191 e ve öğrenci sayısı 20.000 fazlasiyle 53.561 e vâsıl olmuştur.

Bütün milletçe büyük bir arzu ile istenen köy gezici kadın ve erkek kurslarının sayılarını her sene biraz daha arttırma yolundayız.

Yüksek okul ve üniversiteler sahasında da aynı verimli çalışmaya devam olunmaktadır. 1950 yılında mevcut üç üniversitemizin bütçeleri yekûnu 25 milyon 642 bin 446 lira iken bu üç üniversitemizin 1957 yılı bütçesi 72 milyon 317 bin 471 liraya çıkarılmıştır. Bunlardan başka, merkezi İzmir'de olmak üzere Ege Üniversitesi, Ankara'da Orta-Doğu Teknik Üniversitesi ile mevcut üniversitelerimizin sayısı altıya çıkmıştır. Trabzon'da bir Teknik Üniversitenin kurulması kanunlaşmış, arazisinin istimlâkine başlanmıştır. Bunların dışında önümüzdeki 25 yıl içinde üniversitelerimizin sayılarının 15 e çıkarılması tesbit edilmiş ve icabeden ilmî çalışamalara başlanmıştır. Şüphesiz yeni kurulacak üniversitelerden birkaçı vatanımızın Doğu bölgesine isabet edecektir.

ÜNİVERSİTENİN HUSUSİYETLERİ

Aziz Erzurumlular;,

Bu mutlu günümüzün saiki Atatürk Üniversitesine dönüyorum. Bugün için Ağrı, Bingöl, Bitlis, Çoruh, Diyarbakır, Elâzığ, Erzincan, Erzurum, Gümüşane, Hakkâri, Kars, Malatya, Mardin, Siirt, Tunceli, Urfa, Van vilâyetlerinin teşkil ettiği bölge ihtiyaçlarına cevap vermek üzere kurulmakta olan bu üniversite, mevcut üniversitelerimize nazaran bazı hususiyetler taşımaktadır. Bu üniversite bütün fakülteleriyle gençlerimize yüksek tahsille beraber üniversiter dereceler de verecek, fakat faaliyetini bilhassa çevresine faydalı olmak, çevre meselelerine ait araştırmalara birinci derecede yer vermek gibi esaslar üzerinde toplıyacaktır. Atatürk Üniversitemiz bu bölgenin hayatına ve çalışmalarına yardımcı ilim unsurlarını hazırlamakla vazifeli bulunmaktadır. 1958-1959 ders yılında edebiyat, fen ve ziraat fakülteleri ile tedrisata başlaması kararlaştırılmış olan üniversitemizin bütün fakülteleri zamanla tamamlanacaktır. Türk köylüsü toprağının ve mahsulünün kalitelendirilmesini bu ilim ocağından istiyecek, şehirler ve köyler, sağlığa, kültüre, tekniğe, bütün sosyal çalımalara ait problemlerini bu üniversiteye getireceklerdir. Kurulmakta olan üniversitenin gerçek vazifesi sınıflarında ve lâboratuvarlarında olduğu kadar, bunların dışında tabiat ve cemiyet üzerinde ve içinde çalışmaktadır.

Bu hizmetleri lâyıkiyle yapabilmek için üniversite bünyesinde, mevcut üniversitelerde görmediğimiz yeni bir takım uzuvlar mevcuttur. Bunlardan birisi ve en mühimi, bölge ihtiyaçlarını halk ve halkın mümessili olarak üniversiteye getirecek, ihtiyaçları için üniversiteyi çâre bulmaya sevkedecek, müessesenin inkişafı için imkânlar ve kaynaklar aramakta, üniversiteye yardımcı üniversite ile cemiyetin sıkı alâkasını temine vasıta olacak "Atatürk Üniversitesi İstişare Heyeti"dir. Bu heyet, bölgenin kültürel, iktisadî ve meslekî hayat ve faaliyet sahalarını temsil eden kimseler arasından seçilecektir.

Sözlerimi bitirmeden evvel Atatürk Üniversitesinin bu safhasına gelmesinde bize en değerli telkin, irşad ve ikazlarda bulunan Sayın Reisicumhurumuza ve her hususta olduğu gibi bu dâvada da yardımlarını bezleden ve kuvvet kaynağımız olan dinamik Başvekilimize şükranlarımı sunarım. Bu işte büyük emekleri geçmiş olan muhterem seleflerim Rıfkı Salim Burçak, Celâl Yardımcı ve Ahmet Özel arkadaşlarımı yâd etmek isterim. Üniversite İstişare Heyetinde ve İcra Komitesinde gayretle çalışan Türk ilim adamı arkadaşlarıma ve idare âmirlerimize teşekkür etmeyi borç bilirim. Amerikan Hükümetinin yardımını, bu yardımı temsil eden Nebraska Üniversitesini, bu üniversitenin Türkiye'ye gelerek, bizimle işbirliği yapan bütün profesörlerini ve bu arada şimdi memleketine dönmüş bulunan Grup Başkanı Mr. Baker'i derin teşekkürlerle anarım.

BİR NUR KAYNAĞI, BİR MEŞ'ALE...

Aziz Erzurumlular;

Sayın Reisicumhurumuzun 1953 yılı Büyük Millet Meclisi açış nutuklarındaki işaretleri üzerine Atatürk'ün büyük adıyla isimlendirilen üniversitemizin temelini bugün, yani Erzurum Kongresinin Mustafa Kemal Paşanın Başkanlığında aktedildiği günün 38 inci yıldönümünde atıyoruz. Erzurum Kongresi Türk milletinin istiklâle kavuşmasında, yepyeni bir Cumhuriyetin kurulmasında, övündüğümüz inkılâplarımızın başarılmasında ve bugünkü hamleler ve kalkınmalar Türkiye'sinin vücuda gelmesinde nasıl temel unsurlardan biri olmuşsa Atatürk Üniversitesi de Türkiyemize, hattâ sade Türkiyemize değil, Atatürk'ü bizim gibi seven, sayan memleketlere ilmî ve hakikatin ışığını getirecek ve yayacak bir nur kaynağı, bir meş'ale olacaktır.

Çok sevgili Erzurumlular;

Şu tarihî Erzurum şehrinin yanıbaşında, şu göz alabildiğine uzanan 40.000 dönümlük arazi üzerinde üniversitemizin bütün fakülte binaları, rektörlük ve idare binaları, 500 profesör için yapılacak lojmanlar, binlerce talebenin yatakhaneleri, stadyum, muhtelif spor sahaları, talebe lokalleri, revirleri, kütüphane, toplantı salonları, hususi çarşı tesisleri ve diğer binalar ve bütün bu binaların tek bir merkezden ısıtılması için ayrı bir teshin merkezi önümüzdeki seneler içinde ihale ve inşa edilecektir.

Bütün bu tesislerin ikmal edildiğini ve bu yepyeni kültür ve üniversite şehrinde binlerce Türk gencinin yüksek tahsil yapma imkânına sahip olduğunu düşünmek ve bunun Doğu illerimize kazandıracağı maddî ve mânevi değerleri tahayyül etmek dahi insanı şimdiden bahtiyar ediyor.

14/10/1957 TARİH VE 977 SAYILI TEBLİĞLER DERGİSİNDE YAYIMLANAN 4488 NO. LU TAMİM İLE İLGİLİDİR.

.... Vilâyeti .... Kazası Okullarınca / Okulunca Seçilen ve Öğrencilere Aldırılan Kitapların İsimleriyle Miktarlarını Gösterir Cetvel

KİTABIN ADI	SINIFI	MÜELLİFİ	Öğrenciler tarafından alınan miktar	NOT

MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNE
ANKARA

Kazamız okullarında / Okulumuzda 1957-1958 ders yılı için okutulmak üzere seçilen ve öğrencilere aldırılan kitaplar hakkında istenilen malûmat yukarıdaki cetvelde gösterilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica eder, saygılarımı sunarım.

Bahtiyar Erzurumlular;

Erzurumun ve bu üniversitede tahsillerini yapacak vilâyetlerimizin sevgili gençleri, sizi tebrik ediyor, sizlere şimdiden muvaffakıyetler temenni ediyor ve kurmakta olduğumuz Atatürk Üniversitesinin tamamlandığı ve kemale erdiği günü hepimize göstermesini Cenabı Hak'tan niyaz ediyorum.

Atatürk Üniversitesinin Türk milletine, Türk gençliğine hayırlı olmasını dilerken temele ilk harcı uğurlu elleriyle koymalarını aziz Atamızın en yakın arkadaşı ve Atatürk sevgisinin sembolü muhterem Reisicumhurumuz Celâl Bayar'dan istirham ediyorum.

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

K. sayısı: 26
K. tarihi: 14-2-1957

ÖZET: "Sanat Eserleri Serisi"nin ihdası ve neşri h.

Millî ve beynelmilel sanatkârlarla bunların eserlerini tanıtmak üzere Vekâletimizce bir "Sanat Eserleri Serisi"nin ihdası ve neşri uygun görülmüş ve bu hususta hazırlanan ilişik talimatnamenin Vekâlet Yüksek Makamının tasviplerine arzı kararlaştırılmıştır.

Uygundur.
14-1-1957
Maarif Vekili
A. ÖZEL

"SANAT ESERLERİ SERİSİ"NİN YAYIMLANMASINA DAİR YÖNETMELİK

Madde 1 — Maarif Vekâletince yayımlanacak olan "Sanat Eserleri Serisi"ne girecek millî ve milletlerarası sanatkârların eserleri hakkındaki kitapların listesini tertiplemek, bu kitapları yazdırmak ve yazmakla vazifeli altı kişilik bir komisyon kurulmuştur.

Bu komisyon, kendi üyeleri arasından bir başkan, bir de sekreter seçer.

Komisyon başkanı, üyeler arasında iş bölümü yapar ve Komisyonun iştigal sahası ile ilgili muamelâtı, sekreterin yardımı ile yürütür.

Komisyon, başkanın tâyin edeceği gün ve saatlerde toplanır. Alınan kararlar, tarih ve numara sırasiyle Yayım Müdürlüğünce muhafaza olunur.

Madde 2 — Komisyonun tertiplediği kitap listesi ve basılmasına karar verdiği eserler, Yayım Müdürlüğü yolu ile, Talim ve Terbiye Heyetinin tasvibine sunulur.

Komisyon, Talim ve Terbiye Heyetince tasdik olunan listenin, sonradan görülecek lüzum ve ihtiyaç üzerine, genişletilmesini veya daraltılmasını teklif edebilir.

Madde 3 — Yayımlanması Talim ve Terbiye Heyetince tasvibedilen eserlerin hazırlanmasında, Komisyonca, şu yolda hareket olunur:

a) Eserlerin, kimler tarafından, ne şekilde hazırlanacağı kararlaştırılır.

b) Hazırlanan ve Yayım Müdürlüğü yolu ile Komisyona intikal eden eserler Komisyonun tensibedeceği selâhiyetli kimselere inceletilir. Eserlerle inceleme neticesini belirten raporlar Komisyon tarafından tetkik olunarak bunlardan bastırılması uygun görülenler karara bağlanır ve Talim ve Terbiye Heyeti kaçarı alınmak üzere Yayım Müdürlüğüne verilir. Bastırılması uygun görülmiyen eserlerin müsveddeleri yazarlarına iade olnur. Kusurlu görülen bir eserin, yazarı tarafından tamamlanabileceğine kanaat getirilirse, düzeltilmesi istenir.

c) Bir kimseye aynı zamanda birden fazla eser havale edilmez. Basılması Komisyonca kararlaştırılan eserlerin yazarlarına yeni bir eser verilebilir.

d) Kendilerine başlı başına bir kitap tahsis edilemiyeceğine Komisyonca karar verilen sanatkârlardan birkaçı bir kitapta tanıtılabilir.

e) Sanatkârların hususiyetini belirtmek üzere eserlere konulacak resimleri, yazarın teklifi ile, Komisyon seçer. Ancak renkli olarak basılacak resimlerin sayısı her kitapta üçten aşağı olmaz.

f) Eserlere konulması Komisyonca kararlaştırılan resimlere ait tahliller yazarlarınca yapılır.

Madde 4 — Eserlerin hazırlanmasında şu ana plân göz önünde tutulur:

a) Önsöz,

b) Sanatkârların yaşadığı devirdeki sanat hareketleri,

c) Biyografi,

d) Sanatkârın sanat anlayışı,

e) Tablolar ve tahlilleri, mümkünse boyutları (Tabloların tarif ve tahliline ait metinler, seyrek satır iki daktilo sayfasını geçemez),

f) Dünya müzelerindeki eserleri,

g) Bibliyografi.

Madde 5 — Sanatkârın, kitabın metin kısmına serpiştirilecek bellibaşlı eserleri, dikkate değer etütleri ve desenleri siyahbeyaz olarak basılır.

Madde 6 — Eseri inceliyecek kimselere Telif Hakları Talimatnamesi hükümlerine göre inceleme ücreti verilir.

Madde 7 — Bastırılması Komisyonca uygun görülen eserlerin telif hakları, Telif Hakları Talimatnamesi hükümlerine göre ödenir.

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

K. sayısı: 153
K. tarihi: 18-7-1957

ÖZET: "Çocuk Kitapları Serisi" adlı kitap h.

Vekâletçe yayımlanacak "Çocuk Kitapları Serisi" hakkında hazırlanan Yönetmeliğin, bağlı örneğe göre kabulü hususunun Vekâlet Yüksek Makamının tasvibine arzı kararlaştı.

Uygundur.
18-7-1957
Maarif Vekili
T. İLERİ

"ÇOCUK KİTAPLARI SERİSİ" YÖNETMELİĞİ

Madde 1 — Çocuklarımıza verilebilecek nitelikte (dili düzgün, yetiştirici, müsbet telkinli) iyi baskılı serbest okuma materyali hazırlamak ve hazırlatmak üzere, Maarif Vekâletinde "Çocuk Kitapları Komisyonu" adiyle bir Komisyon kurulmuştur.

Madde 2 — Komisyon, Vekâlet Makamınca seçilecek üyelerden teşekkül eder. Üyeler, aralarından bir başkan, bir başkan vekili, bir sekreter seçerler. Başkan vekili, başkanın yardımcısıdır. Başkanın bulunmadığı zamanlarda onun yetkilerini kullanır.

Madde 3 — Başkan, gerektikçe Komisyonu toplamaya, arkadaşlarına vazife vermeye, Komisyonun işleriyle ilgili muamelâtı düzenlemeye yetkilidir.

Komisyon, üyelerinin yarısından bir fazlasiyle toplanır ve kararlarını mevcudun çoğunluğiyle verir.

Komisyonun muamelâtı Yayım Müdürlüğünce yürütülür.

Madde 4 — Vekâletçe yayımlanacak çocuk kitapları dört gruba ayrılmıştır:

A. Okul öncesi çağındaki küçüklere kitap sevgisini aşılıyacak, resimlerden ibaret, metinsiz, büyük kıtada kitaplar. (Resimler, belli bir ana fikir üzerinde çocukları düşündürecek veya bir oyun, bir iş malzemesi olabilecek mahiyette ve renkli olacaktır. Her kitaba, ana babalara ve öğretmenlere yardım için, bir açıklama eklenecektir. Bu kitaplar kartona basılacak veya sahifeleri ince kâğıda basılıp kartona yapıştırılacaktır.)

B. Kitap ilgisini artıracak az metinli, çok resimli kitaplar. (Bu kitaplara anlaşılması kolay, derlitoplu metinler, iri puntolu harflerle dizilecektir.)

C. Okuma ilgisini ve uzun eserleri okuma kabiliyetini geliştirecek, bir öncekine nazaran daha uzun metinli, daha az resimli kitaplar. (Bunların resimleri renkli ve renksiz olabilecek, yazı puntoları normale yakın olacaktır.)

D. Okuması ilerlemiş çocukların okuma zevkini ve fikrî gelişimini daha çok artıracak kitaplar. (Bunlarda metinler uzun, puntolar ve resimler normal olacaktır.)

Madde 5 — Komisyona gelen eserler, üyelerden birine veya birkaçına, yahut Komisyon dışındaki mütehassıslara inceletilir. İnceleme neticesini belirten rapor, Komisyon toplantısında okunarak metinle karşılaştırılır. Seride yayımlanması uygun görüldüğü takdirde, eser, mütalâası alınmak üzere Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığına sunulur.

Madde 6 — Kitap inceliyenlere, Telif Hakları Talimatnamesine göre, inceleme ücreti ödenir.

Madde 7 — Basılacak kitapların telif haklarının ödenmesiyle ilgili muamele, Komisyonun teklifi ile, Telif Hakları Talimatnamesinin 6. maddesi hükümlerine göre, Yayım Müdürlüğünce ikmal edilir.

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar s: 210
Karar t: 11-7-1957

ÖZET: İlköğretmen Okulları İdare Yönetmeliğinin 123. maddesi h.

İlköğretmen Okulları İdare Yönetmeliğinin 123. maddesinin, Öğretmen Okulları Umum Müdürlüğünün 3 Eylül 1957 tarih ve 945 sayılı teklif yazısı üzerine, aşağıda gösterilen şekilde kabulünün Vekâlet Yüksek Makamının tasvibine arzı kararlaştı.

Madde 123 — İnceleme işi bittikten sonra adaylar, iki dersten aldıkları notların toplamı en yüksek olandan başlanarak derece sırasına konur. Bu sıraya uyulmak suretiyle okulun alacağı yatılı öğrenci sayısından %50 fazla aday okula çağırılır. Bu adaylar okul müdürlüğünce bir komisyon tarafından **sözlü yoklamaya tâbi tu**tulurlar. Sözlü yoklama ilkokula dayalı İlk Öğretmen Okullarında 5-15 eylül, orta okula dayalı İlk Öğretmen Okullarında da orta okulların bütünleme imtihanlarının bitiminden üç gün sonra yapılır ve üç gün içinde bitirilir. Bu yoklamada adayların ana dili ve matematik başta olmak üzere umumî bilgileri ve anlayış dereceleriyle konuşma kabiliyetleri gözden geçirilir. Sözlü yoklama neticesine göre adaylardan yatılılığa alınabilecek durumda olanlar tesbit edilir ve kendilerine bir tercih sıra numarası verilir.

Kabul muamelesi bu sıraya göre yapılır ve bu arada hazırlık sınıfında yetiştirilmelerine lüzum görülecek olanlar da tesbit olunur. Yatılılığa alınabilecek durumda olduğu kararlaştırılıp da kadro müsaadesizliği yüzünden kabul olunmıyan adaylar yedeğe ayrılırlar. Yatılılığa kabulü kararlaştırılanlara belgelerini tamamlayıp kesin kayıtlarını yaptırmak üzere okulda ilân tarihinden itibaren 15 gün müddet verilir. Bu müddet içinde kaydını yaptırmıyanlar haklarından vaz geçmiş sayılırlar. Yerlerine yedeklerden sırası gelenler alınırlar.

Sözlü yoklamaya çağırılan adaylar yoklama bitip netice tebliğ olununcaya kadar okulda yatırılırlar. Fakat bunlara yolparası ve yemek verilemiyeceği gibi okula kabul edilmemeleri halinde kendileri herhangi bir hak iddiasında bulunamazlar.

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

K. sayısı: 218
K. tarihi: 24-9-1957

ÖZET: Bahçelievler Özel İkizler Ana ve İlkokulunun resmî ilkokula muadeleti h.

16 Ekim 1952 tarih ve 214 sayılı kararımızla açılması kabul edilen (Özel İkizler Ana ve İlkokulu)nun Özel Okullar Müdürlüğünün 15 Temmuz 1957 tarih ve 1113 sayılı teklifine ve buna bağlı teftiş raporuna istinaden halen faaliyette bulunan 1-4. sınıflarının resmî ilkokulların mukabil sınıflarına muadeletinin kabulü hususunun Vekâlet Yüksek Makamının tasviplerine arzı kararlaştı.

Uygundur.
24-9-1957
Maarif Vekili
T. İLERİ

GENELGELER:

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 12341
4488

ÖZET: Okul kitapları h.

1957-1958 Öğretim yılı için kabul edilen 12 Ağustos 1957 tarihli ve 968 sayılı Tebliğler Dergisi ile adları bildirilmiş olan okul ders kitaplarından seçilerek öğrenciler tarafından alınan okul ders kitaplarının isimleri ile yazarlarının ve miktarlarının bilinmesine lüzum hâsıl olmuştur.

Bu bilginin kısa bir zaman içerisinde Vekâletimizde bulunmasını temin maksadiyle hazırlanan basılı cetveller bu tamimin yayınlandığı dergi ile birlikte okullara gönderilmiş bulunacaktır.

1 — Orta dereceli okullar (Orta, Lise, Kız ve Erkek Sanat Enstitüleri ile Ticaret Okulları, Yapı Enstitüleri, İmam-Hatip Okulları, Hususî Türk Azınlık ve Yabancı Okulları) bu cetvelleri okunaklı bir şekilde dolduracaklar ve en geç 15-11-1957 tarihinde bulunacak şekilde doğruca Maarif Vekâleti Yayım Müdürlüğü Posta Caddesi — Ankara adresine göndereceklerdir.

2 — İlkokullar bu cetvelleri doldurduktan sonra bağlı bulundukları Maarif Memurluklarına vereceklerdir. Maarif Memurlukları bölgelerindeki okullardan alacakları bu listelerin icmalini yaparak kendilerinde bulunan cetvele toplu bir şekilde geçirecekler ve bu cetveli okullardan topladıkları cetvellerle birlikte yine Maarif Vekâleti Yayım Müdürlüğü adresine postalıyacaklardır. Cetvellerin Maarif Memurları tarafından Vekâlete postalanması okulların açılması tarihinden en geç bir buçuk ay sonra tamamlanmış olacaktır.

3 — Gerek orta dereceli okul müdürleri, gerek Maarif Memurları çeşitli sebeplerle cetvellerin postalanması geciktiği takdırde durumu Maarif Müdürlüklerine bildirmekle beraber, ayrıca Vekâletimiz Yayım Müdürlüğüne de bildireceklerdir.

Maarif Müdürlükleri İlk ve Orta dereceli okulların doldurarak gönderecekleri bu cetvellerle yakından ilgilenecekler ve bu işin istenilen şekilde ve zamanında tahakkukunu sağlıyacaklardır.

4 — Yalnız Vekilliğimizce yayınlanan İlkokul Alfabe, Okuma I, II, III, Türkçe IV, Okuma V, Yeni Okuma IV ve V, Din Dersleri, Dilbilgisi I, II III. Yıl kitapları bu cetvellerde gösterilmiyecektir.

Gereğinin buna göre yapılmasını rica ederim.

Maarif Vekili y.
O. F. Verimer

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

1		12		23		34		45	
2		13		24		35		46	
3		14		25		36		47	
4		15		26		37		48	
5		16		27		38		49	
6		17		28		39		50	
7		18		29		40		51	
8		19		30		41		52	
9		20		31		42		53	
10		21		32		43		54	
11		22		33		44		55	

(Bu dergi 4-11-1957 tarihinde basılmıştır.)
ANKARA — MAARİF BASIMEVİ